

Sisällys

Lukijalle	4
1 Johdanto: Miten asuintaloja lämmitetään?	8
1.1 Lämmitysjärjestelmän tehtävä.....	8
1.2 Lämmöntarve ja lämpöhäviöt	10
1.2.1 Mikä vaikuttaa rakennuksen lämmityksen tarpeeseen?.....	10
1.2.2 Rakennuksen lämpöhäviöt	12
1.3 Lämpöenergian lähteet.....	15
1.4 Energian hinnoittelu.....	16
1.4.1 Kaukolämmön hinta.....	16
1.4.2 Sähkön hinta.....	18
1.5 Energiantuotannon päästöt	20
2 Kaukolämpö	22
2.1 Kaukolämmön tuotanto	22
2.2 Kaukolämpöjärjestelmän toimintaperiaate	25
2.2.1 Kaukolämmön siirtäminen kiinteistön lämmitysverkoston... ..	25
2.2.2 Lämmitystehon säätäminen	26
2.3 Lämmitysjärjestelmän päivittäminen kaukolämmitteisessä kiinteistössä.....	28
2.3.1 Lämmönjakokeskuksen ja sen laitteiden uusiminen.....	28
2.3.2 Automaatiikan uusiminen ja älykäs lämmönohjaus	30
2.3.3 Linjasäätöventtiilien uusiminen	32
2.3.4 Patteriventtiilien ja -termostaattien uusiminen.....	33
2.4 Rinnakkaisten lämmönlähteiden lisääminen	35
3 Lämpöpumput	38
3.1 Yleistä lämpöpumpuista.....	38
3.1.1 Toimintaperiaate.....	38
3.1.2 Lämpökerroin kertoo hyötysuhteen.....	40
3.1.3 Sijoituspaiikan ja patterijärjestelmän vaatimukset	41
3.2 Poistoilmalämpöpumppu.....	42
3.2.1 Toimintaperiaate.....	42
3.2.2 Ilmanvaihdon vaatimukset.....	43
3.2.3 Järjestelmän rakentaminen, sijoittaminen ja huolto	44

3.3	Maalämpöpumppu	46
3.3.1	Toimintaperiaate.....	46
3.3.2	Maalämpö ja sähköntarve.....	47
3.3.3	Lämpimän veden tuottaminen.....	48
3.3.4	Energiakaivot	49
3.3.5	Jäähdyttäminen maalämpöpumpulla.....	54
3.3.6	Järjestelmän rakentaminen, sijoittaminen ja huolto	54
3.4	Ilma-vesilämpöpumppu.....	57
3.4.1	Toimintaperiaate.....	57
3.4.2	Järjestelmän rakentaminen, sijoittaminen ja huolto	60
4	Suora sähkölämmitys	62
4.1	Toimintaperiaate	62
4.2	Lämmityksen tehostaminen suoran sähkölämmityksen talossa	63
4.2.1	Ilmalämpöpumput lisälämmönlähteinä.....	63
4.2.2	Käyttöveden lämmitys lämpöpumpulla tai aurinkoenergialla	64
5	Ilmanvaihdon vaikutus lämmitykseen	66
5.1	Erilaiset ilmanvaihtojärjestelmät	67
5.1.1	Painovoimainen ilmanvaihto	67
5.1.2	Koneellinen poistoilmanvaihto	68
5.1.3	Koneellinen tulo-poistoilmanvaihto.....	70
5.2	Ilmanvaihtojärjestelmän energiatehokkuuden parantaminen.....	72
5.2.1	Tarpeenmukainen ilmanvaihtoratkaisu	72
5.2.2	Ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen.....	75
6	Aurinkosähkön hyödyntäminen lämmityksessä.....	78
6.1	Aurinkoenergian käyttökohteet	78
6.2	Toimintaperiaate	79
6.2.1	Aurinkosähkøjärjestelmän laitteet.....	79
6.2.2	Aurinkosähkøjärjestelmän sähköntuottoon vaikuttavat tekijät.....	80
6.3	Järjestelmän rakentaminen ja sijoittaminen	82
7	Energiaoptimointi	84
	Lähteet	87
	Hakemisto.....	94